

ABTN NPR 2014

Stichting Algemeen Pensioenfonds Aruba - 16 juni 2020
Seroe Blanco 4, Oranjestad, Aruba | (297) 525 2732 | www.apfaruba.org

INHOUD

1. INLEIDING	2
2. MISSIE, AMBITIE EN STRATEGIE	3
2.1 MISSIE EN AMBITIE	3
2.2 STRATEGISCHE DOELEN	3
3. GOVERNANCE	4
3.1 ORGANISATIE PENSIOENFONDS.....	4
3.2 RISICOMANAGEMENT RAAMWERK	10
3.3 INTEGERE BEDRIJFSVOERING.....	11
3.4 INTERNAL AUDIT	13
3.5 KLACHTEN- EN GESCHILLEN.....	13
3.6 RAPPORTAGES	13
3.7 INFORMATIEVERSTREKKING EN COMMUNICATIE	14
4. PENSIOENREGLEMENT	15
4.1 AANGESLOTEN WERKGEVERS EN DEELNEMERSCHAP	15
4.2 DE INHOUD VAN HET PENSIOENREGLEMENT NPR 2014	16
5. HERVERZEKERING.....	21
6. VOORZIENINGEN, RESERVES, WEERSTANDSVERMOGEN EN DEKKINGSGRAAD	22
6.1 VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTINGEN (VPV)	22
6.2 OVERIGE VOORZIENINGEN	23
6.3 WEERSTANDSVERMOGEN	23
6.4 RESERVES	25
6.5 DEKKINGSGRAAD	25
7. BELEGGINGSBELEID.....	27
7.1 BELEGGINGSDOELSTELLING EN RISICOHoudING.....	27
7.2 SAMENSTELLING BELEGGINGSPORTEFEUILLE.....	28
7.3. ORGANISATIE VAN HET VERMOGENSBEHEER	32
7.4 MONITORING & RAPPORTAGE	33
8. PREMIEBELEID	35
8.1 PREMIE	35
8.2. DEELNEMERSBIJDRAGE.....	36
8.3 BIJDRAGE WERKGEVER	36
9. INDEXATIEBELEID	37
10. KORTINGSBELEID.....	39

1. Inleiding

Stichting Algemeen Pensioenfonds Aruba (het pensioenfonds of APFA) is een zelfstandige pensioenuitvoerder die de collectieve pensioenregeling verzorgt voor werknemers van de overheid, aan de overheid gelieerde instellingen en gesubsidieerde stichtingen.

De pensioenregeling is op 28 mei 2014 door middel van een Bilateraal Akkoord overeengekomen tussen het Land Aruba en een groot aantal betrokken vakbonden. Met de “Landsverordening houdende bijzondere voorzieningen ten aanzien van de pensioenregelingen voor ambtenaren, gewezen ambtenaren en daarmee gelijkgestelden, alsmede houdende afwikkeling van een aantal sociale verzekeringsschulden” van 27 november 2014 heeft de pensioenregeling een wettelijke basis gekregen. De pensioenregeling is vastgelegd in het pensioenreglement NPR 2014 (NPR 2014). Afspraken over de uitvoering van de pensioenregeling zijn vastgelegd in financieringsovereenkomsten tussen werkgevers (het Land Aruba en overige werkgevers) en APFA.

Het pensioenfonds heeft de op grond van het NPR 2014 op haar rustende verplichtingen niet herverzekerd. Zoals voorgeschreven in artikel 10 lid 1 van de Landsverordening Ondernemingspensioenfonds werkt APFA daarom wat betreft het te voeren beleid volgens een actuariële en bedrijfstechnische nota (abtn). Daarin wordt een motivering gegeven van de financiële opzet en actuariële grondslagen van het NPR 2014.

Deze abtn beschrijft hoe APFA georganiseerd is en welk beleid APFA hanteert voor het uitvoeren van het pensioenreglement NPR 2014 en de financieringsovereenkomsten met de werkgevers. De informatie in de abtn is gebaseerd op de laatste versies van de fonds- en beleidsdocumenten waarvan een opsomming is opgenomen in bijlage 1.

2. Missie, Ambitie en Strategie

2.1 Missie en ambitie

APFA's missie is om *“een goed, betaalbaar en duurzaam pensioen te waarborgen voor onze deelnemers”*. APFA streeft ernaar om de reële waarde van de pensioenen en dus de koopkracht van de gepensioneerden zo veel mogelijk te behouden door de pensioenen te indexeren. Onze ambitie om te indexeren is voorwaardelijk; indexering kan alleen plaatsvinden als de financiële positie van het fonds dit toelaat.

2.2 Strategische Doelen

APFA heeft haar strategische doelen gedefinieerd die de leidraad zijn voor het bereiken van haar ambitie. Deze strategische doelen zijn vastgelegd in een strategisch plan en worden jaarlijks geëvalueerd. Ieder jaar worden de prioriteiten van het fonds bijgesteld en vastgelegd in een jaarplan. Deze prioriteiten vertalen zich in de mate van inzet van aandacht, tijd en middelen op de diverse gebieden.

Samenvattend heeft APFA zich de volgende strategische doelen gesteld:

- 1. Voldoende beleggingsrendement binnen het risicobudget:*
Ons doel is het bereiken en behouden van een toereikende financiële positie o.a. door het optimaliseren van het netto-beleggingsrendement binnen het risicobudget;
- 2. Het vergroten van ons deelnemersbestand:*
Ons doel is om het deelnemersbestand uit te breiden en te verjongen om de continuïteit van het fonds en beheersbaarheid van de uitvoeringskosten te waarborgen;
- 3. Excellente service aan onze klanten:*
Ons doel is om als professionele pensioenuitvoerder de pensioenregelingen op gedegen wijze uit te voeren, goede service te bieden en transparant te zijn naar alle belanghebbenden;
- 4. Het functioneren als onafhankelijke pensioenuitvoerder voor andere pensioenfondsen:*
Ons doel is om door onze diensten aan te bieden aan andere lokale pensioenfondsen schaalvoordelen en lagere uitvoeringskosten te realiseren. Bovendien wensen wij op deze wijze bij te dragen aan de professionalisering en standaardisatie van de pensioensector op Aruba.
- 5. Een sterke positionering van de organisatie:*
Ons doel is om ons positioneren als *“APFA voor en van haar klanten”* middels een klantgerichte benadering en externe focus, ondersteund door een professionele uitvoeringsorganisatie.

3. Governance

Het pensioenfonds administreert de opgebouwde pensioenaanspraken, betaalt pensioenen uit en belegt en beheert het pensioenvermogen van veel Arubaanse werknemers, pensioengerechtigden en hun nabestaanden. Om tot een goede uitvoering van haar taken te komen is het belangrijk dat APFA professioneel is georganiseerd en zorgt dat binnen de organisatie gekwalificeerde en integere mensen werken. APFA moet daar zelf voor zorgen en zich daarbij houden aan regels.

Belangrijk zijn de Landsverordening ondernemingspensioenfondsen (Lop), de *Pension Fund Governance* richtlijnen en de Richtlijn Integere Bedrijfsvoering van de Centrale Bank van Aruba (CBA). De Arubaanse regelgeving is in lijn met internationale standaarden zoals de *OECD Guidelines for pension fund governance*. De organisatie van APFA voldoet aan al deze regels. De CBA houdt toezicht op naleving van de regels door alle Arubaanse pensioenfondsen.

De organisatie van APFA is beschreven in de statuten van APFA en de volgende reglementen:

- Raadsreglement
- Directiereglement
- Reglement Audit- en Risk Management Commissie
- Reglement Beleggingscommissie
- Reglement Belonings- en Wervingscommissie
- Reglement Commissie van Beroep

APFA vindt transparantie ten aanzien van haar organisatie erg belangrijk. Daarom zijn al deze documenten op de website van APFA terug te vinden.

3.1 Organisatie pensioenfonds

Het pensioenfonds wordt bestuurd door een directie, bestaande uit minimaal twee en hoogstens drie leden. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid en beheer uitgevoerd door de directie.

3.1.1 Taken en verantwoordelijkheden

Directie

Het statutaire bestuur van APFA wordt gevoerd door de directie. De verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden van de directie zijn vastgelegd in de statuten en in een directiereglement. De directie bestaat uit onafhankelijke professionals. Onafhankelijk betekent dat de directieleden geen directe vertegenwoordigers van de belanghebbenden

zijn. Ook betekent onafhankelijkheid dat de directie bij het vervullen van haar taak evenwichtig moet optreden: de directie moet er voor zorgen dat APFA handelt ten behoeve van alle belanghebbenden. De directie is daarnaast verantwoordelijk voor een integrale bedrijfsvoering.

De directie is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van het pensioenfonds, het optimaliseren van werkprocessen, de managementrapportage en het voorbereiden c.q. uitvoeren van het beleid van het fonds. In dat kader legt de directie verantwoording af aan de Raad van Toezicht over haar werk.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de individuele en collectieve verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden van de Directie wordt naar het Directiereglement verwezen.

APFA wordt in en buiten rechte vertegenwoordigd door de directie. De directie kan na voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht, schriftelijke volmacht van vertegenwoordiging geven aan werknemers en aan derden. De directie wordt bijgestaan door de pensioenfondsorganisatie en door externe adviseurs.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht houdt conform haar statutaire voorgeschreven taken toezicht op het beleid en het beheer van het pensioenfonds door de directie en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds en geeft adviezen met betrekking tot de werkzaamheden van APFA aan de directie. De Raad van Toezicht beoordeelt, met inachtneming van hetgeen is vastgelegd in artikel 16 lid 3 onder d. van de statuten, het beleid dat de directie heeft voorbereid en keurt deze goed. De Raad van Toezicht heeft toegang tot alle informatie en documenten van APFA.

Onderdeel van de taken van de Raad van Toezicht zijn verder:

- het benoemen, ontslaan en beoordelen van de directeuren;
- de toetsing van voorgedragen kandidaten voor de Raad van Toezicht aan de hand van de vastgestelde profielschets;
- het besluit nemen tot wijziging van de statuten en tot ontbinding van APFA;
- het vaststellen van de jaarrekening na overlegging van de toelichting en het jaarverslag;
- het vaststellen van de begroting van APFA en haar wijzigingen;
- het goedkeuren van bepaalde (beleids)documenten en/of directiebesluiten, indien het (de) pensioenreglement(en) daarin voorziet(n);
- het vaststellen, het wijzigen of het intrekken van een arbeidvoorwaardenreglement voor de directeuren en een in overleg met de directie opgesteld directiereglement.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de individuele en collectieve verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht wordt naar het Reglement Raad van Toezicht verwezen.

De samenstelling van de Raad van Toezicht dient te voldoen aan de criteria zoals vastgelegd in de statuten van het pensioenfonds: De Raad van Toezicht bestaat uit vijf raadsleden, waaronder één onafhankelijk voorzitter benoemd door de zitting hebbende raadsleden, één raadslid benoemd door de Minister¹ namens het Land Aruba, één raadslid benoemd door de aangewezen werkgevers en twee raadsleden benoemd door de vakbonden. Verkiezing is door de Statuten voorgeschreven bij de vervulling van zetels in de Raad waarvan de Raadsleden door aangewezen werkgevers of vakbonden worden benoemd. Een Verkiezingsreglement is vastgesteld. Voor benoeming tot raadslid dient toestemming te worden verleend door de Centrale Bank van Aruba.

De leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor een periode van vier jaar; een aftredend lid is eenmaal herbenoembaar voor een periode van vier jaar. Indien na de zittingsduur geen opvolger kan worden gevonden, kan de zittingsduur worden verlengd door de Raad van Toezicht voor een maximale periode van 12 maanden totdat een opvolger wordt benoemd.

Bij de uitvoering van haar taken wordt de Raad van Toezicht onder meer bijgestaan door de Audit- en Risk management commissie, de Beleggingscommissie, de Belonings- en Wervingscommissie en de Commissie van Beroep.

De commissies hebben vooral een adviserende rol. Commissies spelen een belangrijke rol bij de voorbereiding van besluiten van de Raad van Toezicht en bij de toezichthoudende rol van de Raad van Toezicht. Iedere commissie heeft daarin een specifieke taak. Daarmee wordt in de samenstelling van de commissies uiteraard rekening gehouden. De taken en bevoegdheden van iedere commissie zijn in een specifiek reglement vastgelegd. Zo kunnen belanghebbenden een beeld krijgen over het werk en het belang van iedere commissie.

De Raad van Toezicht legt in het jaarverslag verantwoording af ten behoeve van de belanghebbenden over haar werk in het betreffende jaar.

Audit- en Risk Management Commissie

De Audit- en Risk management commissie bestaat uit drie leden die door de Raad van Toezicht worden aangewezen. Tenminste één lid is ook raadslid. De leden worden door de Raad van Toezicht benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. De leden kunnen één maal worden herbenoemd voor de duur van maximaal vier jaar.

---

¹ De minister belast met Financiën.

De Audit- en Risk management commissie heeft een adviserende en toezichthoudende rol.

De Audit- en Risk management commissie heeft tot taak om besluitvorming van de Raad van Toezicht voor te bereiden op de aandachtsgebieden van de commissie.

De Audit- en Risk management commissie heeft de volgende taken:

- het beoordelen van het interne beheersysteem en de financiële verslaggeving van APFA;
- het beoordelen van de naleving van de wet- en regelgeving en gedragscodes;
- het beoordelen van het functioneren van de informatie- en communicatietechnologie;
- het beoordelen van de effectieve opvolging van aanbevelingen van de toezichthouder, de externe accountant en de certificerende actuaris;
- het beoordelen van de financiële informatieverschaffing door APFA aan belanghebbenden; en
- het beoordelen van het risicomanagement door APFA.

De Audit- en Risk management commissie heeft verder de volgende taken:

- toezicht op de relatie met de externe accountant en certificerende actuaris;
- advisering aan de Raad van Toezicht inzake de benoeming van de externe accountant en certificerende actuaris;
- taken toebedeeld in het kader van het integriteitsbeleid waaronder toezicht op de opvolging en onderzoek van mogelijke fraude en onderzoek van vermoedelijke incidenten en rapportage daarover aan de Raad van Toezicht, samen met het doen van voorstellen over te nemen maatregelen.

Beleggingscommissie

De Beleggingscommissie bestaat uit minimaal drie leden, van wie minimaal één lid ook raadslid is. De leden worden door de Raad van Toezicht benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. De leden kunnen één maal worden herbenoemd voor een maximale periode van vier jaar. De Raad is bevoegd om op grond van gewichtige redenen af te wijken van de maximale zittingsperiode van acht jaar.

De Beleggingscommissie heeft als doel het leveren van een bijdrage aan de kwaliteit en de objectiviteit van het beleggingsbeleid, het risicobeheer alsmede het toezicht op een juiste uitvoering van het beleggingsbeleid.

De Beleggingscommissie heeft tot taak advisering van de Raad van Toezicht en ondersteuning van de besluitvorming van de Raad van Toezicht op het gebied van het beleggingsbeleid in brede zin.

De beleggingscommissie heeft de volgende taken:

- adviseren van de Raad van Toezicht in alle gevallen waarin dat is voorgeschreven, wanneer door de Raad van Toezicht specifiek om advies wordt verzocht en waar dit door de Beleggingscommissie nodig of wenselijk wordt geacht;
- periodiek toetsten of het beleggingsplan goed wordt uitgevoerd en daarover op kwartaalbasis verslag doen en advies uitbrengen aan de Raad van Toezicht;
- periodiek beoordelen van het functioneren van de buitenlandse mandaathouders en hiervan verslag doen aan de Raad van Toezicht;
- zich voortdurend op de hoogte stellen van ontwikkelingen op het gebied van beleggingen.

Belonings- en Wervingscommissie

De Belonings- en Wervingscommissie bestaat uit drie leden van de Raad van Toezicht welke door de Raad uit haar midden worden aangewezen. Eén lid is vertegenwoordiger van de vakbonden, en één lid is vertegenwoordiger van de Werkgevers. Het derde lid is de onafhankelijke voorzitter van de Raad van Toezicht. Het lidmaatschap van de Belonings- en wervingscommissie eindigt:

- Wanneer het betreffende Commissielid ophoudt Raadslid te zijn; of
- Na een besluit daartoe van de Raad.

De Belonings- en Wervingscommissie heeft tot taak om besluitvorming van de Raad van Toezicht voor te bereiden op de aandachtsgebieden van de commissie.

De Belonings- en wervingscommissie heeft de volgende taken:

- voorstellen te doen voor de benoeming van directeuren; en
- adviseren van de Raad van Toezicht over de beloning en beoordeling van de Directie.

De Belonings- en wervingscommissie heeft verder de volgende taken:

- het uitvoeren van het selectieproces voorafgaande aan de benoeming van de directeuren;
- het adviseren over de functieprofielen van de directeuren;
- het adviseren van de Raad van Toezicht over de jaarlijkse vaststelling van de prestatiecriteria van de individuele directeuren en over de periodieke beoordeling van de realisatie daarvan;
- het voeren van tussentijdse evaluatiegesprekken en van functioneringsgesprekken met de directeuren en op basis hiervan advies uitbrengen aan de Raad van Toezicht;
- het doen van voorstellen ter zake het remuneratiebeleid van de directie;
- het adviseren met betrekking tot het beleid inzake performance management;
- het beoordelen of het profiel van kandidaten voor het lidmaatschap van de Raad van Toezicht overeenstemt met het relevante functieprofiel en het adviseren aan de Raad van Toezicht over de geschiktheid van de kandidaten.

Commissie van Beroep

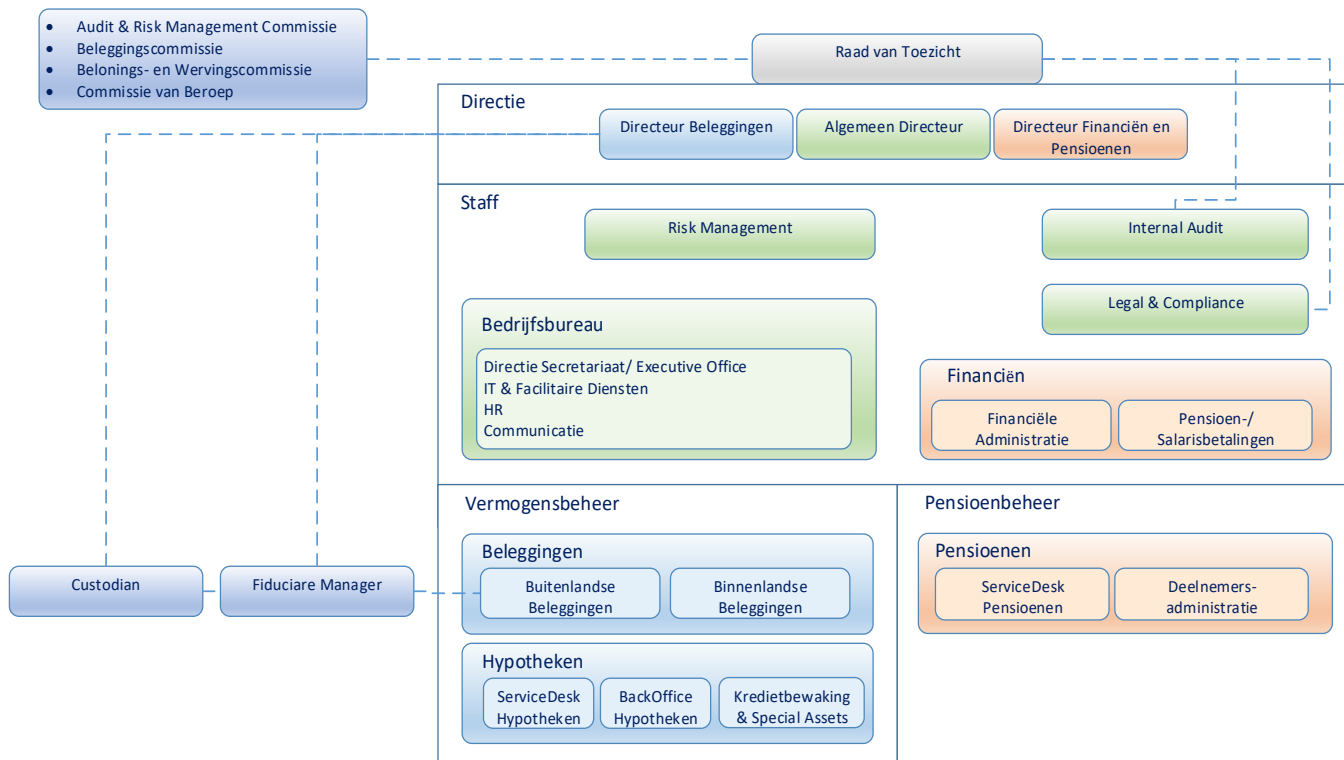
De Commissie van Beroep bestaat uit minimaal drie en maximaal vijf leden. De leden van de Commissie van Beroep worden benoemd door de Raad van Toezicht voor een periode van maximaal vier jaar. De leden kunnen één maal worden herbenoemd voor een maximale periode van vier jaar. De Raad is bevoegd om op grond van gewichtige redenen af te wijken van de maximale zittingsperiode van acht jaar. De leden zijn voor hun rol geschikte deskundigen. De benoeming vindt plaats op basis van een profielschets, die deskundigheidseisen en vereiste competenties bevat.

De Commissie van Beroep heeft tot taak de Raad van Toezicht te adviseren over het bezwaar van een belanghebbende tegen een besluit dat is genomen op basis van de statuten en reglementen van APFA en dat niet van algemene strekking is. Het betreft geschillen tussen een werkgever, een (gewezen) deelnemer, hun rechtverkrijgende of een andere belanghebbende enerzijds en APFA anderzijds.

PensioenfondSORganisatie

Als pensioenuitvoerder baseert APFA zich op de afspraken die worden gemaakt tussen werkgevers en deelnemers (vertegenwoordigd door de vakbonden). APFA heeft een ondersteunende en adviserende rol hierbij. De afspraken die worden gemaakt, werkt APFA uit in een pensioenreglement en bijbehorende financieringsovereenkomst.

De organisatiestructuur staat in het hiernavolgend overzicht schematisch weergegeven.

Externe dienstverleners

De directie wordt terzijde gestaan door een adviserend actuaaris. De adviserend actuaaris doet aanbevelingen op het gebied van onder andere de actuariële grondslagen die ten grondslag liggen aan de voorzieningen, het premiebeleid, de financieringsaspecten in brede zin (zoals effecten van wijzigingen in de pensioenregeling, de risicohouding en het pensioenbeleid) en in herstelplan situaties. Wanneer dat nodig is betreft de adviserend actuaaris de expertise van gespecialiseerde collega's op het gebied van pensioenrecht, pension fund governance en pensioenbeheer.

De financiële status van het pensioenfonds wordt jaarlijks gecontroleerd door een externe accountant en een certificerend actuaaris. De accountant en actuaaris worden in principe voor een periode van 3 jaar benoemd door de Raad van Toezicht na verkregen toestemming van de Centrale Bank van Aruba.

Het vermogensbeheer voor de buitenlandse beleggingen is uitbesteed aan een fiduciaire manager. Verder worden de buitenlandse beleggingen bij een onafhankelijke bewaarnemer bewaard en geadmistreerd. De bewaarnemer verzorgt ook diverse performance en compliance rapportages. De directie wordt ondersteund door een onafhankelijke beleggingsadviseur voor wat betreft ALM-studies.

3.1.2 Geschiktheid Raad van Toezicht en Directie

Er is een geschiktheidsbeleid opgesteld dat de vereiste deskundigheid van de leden van de Raad van Toezicht en de directieleden beschrijft, alsmede de competenties waarover de directie- en leden van de Raad van Toezicht dienen te beschikken. In het beleid ligt vast op welke wijze APFA invulling geeft aan de ontwikkeling van deskundigheid en competenties van de leden van de Raad van Toezicht en de directie en op welke wijze de directie respectievelijk de Raad van Toezicht het collectieve functioneren en dat van zijn individuele leden periodiek evalueert.

In het geschiktheidsbeleid is aansluiting gezocht bij de geschiktheidsvereisten zoals deze gelden in Nederland voor pensioenfondsbesturen. Professioneel gedrag completeert naast deskundigheid en competenties de drie componenten die samen de geschiktheid bepalen.

Alle leden van de directie en de Raad van Toezicht dienen permanent te voldoen aan de geschiktheidseisen (deskundigheid en competenties) van de Centrale Bank van Aruba.

3.2 Risicomanagement raamwerk

De directie heeft de missie van het fonds vertaald in strategische doelen. Om deze doelen te realiseren is het nemen van risico's onvermijdelijk. Het is daarbij van belang dat een

zorgvuldige onafhankelijke afweging wordt gemaakt tussen de doelen en de mate waarin risico wordt gelopen. Om deze afweging in continuïteit te maken heeft de directie integraal risicomanagement geïmplementeerd, waarin wordt aangeven hoe om te gaan met de risico's als onderdeel van de besturing. Op deze manier worden risico's tijdig gesignaleerd, geanalyseerd en beheerst.

Het risicomanagement raamwerk bestaat uit de volgende componenten:

- Governance rondom risicomanagement:
  1. De organisatie van het risicomanagement: op welke wijze is het risicomanagement binnen het fonds georganiseerd en hoe zijn de verantwoordelijkheden verdeeld in de organisatie;
  2. De risicocultuur en risicobewustzijn: op welke wijze gaat de organisatie om met risico's en hoe uit dit zich in gedrag;
- Risicostrategie: omschrijft de doelstellingen van het risicobeleid, de risicohouding en risicobereidheid van het fonds;
- Risicomanagement proces, waaronder monitoring en risicorapportage.

In het kader van risicomanagement kan de organisatie van APFA worden opgedeeld in drie delen volgens het principe van 'Three lines of defense'.

1st line of defense Directie, management en uitvoeringsorganisatie. De directie is verantwoordelijk voor de inrichting en goede werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. Het management is voornamelijk verantwoordelijk voor de uitvoering en bewaking van de effectiviteit van de risicobeheersingsmaatregelen.

2nd line of defense Risicomanagement- en compliance functie. Deze wordt actief betrokken bij het uitvoeren van specifieke risicobeheersmaatregelen, waaronder het vormen van risicobeleid, het nemen van risicomaatregelen en het beoordelen van de effectiviteit van de risicobeheersmaatregelen.

3rd line of defense (Interne) audit functie.

3.3 Integere bedrijfsvoering

APFA streeft ernaar om een integer functionerende instelling te zijn en te blijven ten behoeve van alle betrokkenen en hecht nadrukkelijk belang aan een gestructureerde inbedding van de compliance functie. Deze compliance functie beoogt de integriteit van de Raad van Toezicht, de directie, het management, de medewerkers van APFA en de verbonden partijen enerzijds en de organisatie van APFA anderzijds. Bovendien ziet de compliance functie toe op de naleving van de interne regels en wet- en regelgeving. De basis voor de inhoud van de compliance functie en de taken en verantwoordelijkheden van de Compliance Officer bij APFA is vastgelegd in het Compliance Charter.

Het door APFA gevoerde beleid met betrekking tot de integere bedrijfsvoering is vastgelegd in de volgende beleidsstukken:

- Integriteitsbeleid;
- Uitbestedingsbeleid
- Risicobeleid voor cliëntenonderzoek ingevolge de Landsverordening voorkoming en bestrijding witwassen en terrorismefinanciering (LWTF) en aanverwante regelgeving.

Het integriteitsbeleid bevat de uitgeschreven principes, taken en verantwoordelijkheden inzake integriteit binnen APFA en is gericht op het tegengaan van belangenverstremming, het tegengaan van strafbare feiten of wetsovertredingen door het pensioenfonds of haar medewerkers, het voorkomen van het aangaan van relaties met partijen die het vertrouwen in het pensioenfonds kunnen schaden en het tegengaan van andere handelingen door het pensioenfonds of haar werknemers die het vertrouwen in het pensioenfonds kunnen schaden.

Het integriteitsbeleid bestaat uit de volgende onderdelen:

- Gedragscode;
- Beleid met betrekking tot cliëntenonderzoek;
- Prudent Person beleid;
- Fraudeprotocol.

Bovendien is in het integriteitsbeleid een incidentenprocedure omschreven (inclusief de klokkenluidersregeling) en een procedure met betrekking tot integriteitsgevoelige functies.

Het Uitbestedingsbeleid, dat voorheen onderdeel was van het Integriteitsbeleid van APFA, is opnieuw verwoord op basis van de principes die zijn gesteld in de CBA Policy Paper Outsourcing arrangements (PPO). Het Uitbestedingsbeleid is een uitwerking van de in de PPO geformuleerde principes die naar het oordeel van APFA van toepassing zijn op de wijze waarop zij (delen van) bedrijfsprocessen door gespecialiseerde derden laat uitvoeren.

Het Risicobeleid voor cliëntenonderzoek ingevolge de LWTF en aanverwante regelgeving is onderdeel van de set van interne regels die APFA hanteert tot beheersing en bestrijding van de risico's van witwassen en terrorismefinanciering. Met het risicobeleid wordt invulling gegeven aan de LWTF verplichting van APFA om een vastgesteld beleid te hebben met betrekking tot de acceptatie van cliënten en het in dat verband te voeren cliëntenonderzoek. APFA wordt aangemerkt als 'financiële dienstverlener' wegens het verstrekken van leningen (residentiële hypotheekleningen en onderhandse leningen aan bedrijven) en als 'aangewezen niet financiële dienstverlener' vanwege het bedrijfsmatig aankopen en verkopen van registergoederen op de lokale markt ten behoeve van de binnenlandse beleggingsportefeuille.

3.4 Internal Audit

De Internal Audit Functie van APFA voert de volgende kerntaak uit: *'de evaluatie en bewaking van de toereikendheid en effectiviteit van de Administratieve Organisatie en Interne Beheersing binnen de organisatie'*. Het betreft toetsende werkzaamheden, opdat de Administratieve Organisatie en Interne Beheersing zodanig bestaat en werkt zoals beschreven in de opzet van de getroffen beheersmaatregelen binnen de organisatie. Het wezenlijke element van Internal Audit is steeds: het toetsen aan normen. De Internal Audit ondersteunt de organisatie door op een onafhankelijke en systematische wijze onvolkomenheden en ineffectiviteit van beheersingsmaatregelen te signaleren. De basis voor de inhoud van de interne audit functie en de taken en verantwoordelijkheden van de Internal Auditor bij APFA is vastgelegd in het Internal Audit Charter.

Bij de Interne Beheersing binnen de APFA-organisatie richt Internal Audit zich in beginsel op drie werkvelden. Deze luiden als volgt:

- Operational Control: controle op de uitvoering van de processen
- Reporting Control: controle op de rapportages
- Compliance: controle op het voldoen aan wet- en regelgeving

Deze drie werkvelden zijn onderdeel van de eerste beheersingslijn. Het vierde werkveld is controle op het functioneren van de maatregelen in de zogenaamde tweede beheersingslijn die tezamen gevormd wordt door de Risk Management functie en de Compliance functie.

3.5 Klachten- en Geschillen

APFA kent een formele klachten- en geschillen procedure, die belanghebbenden de mogelijkheid biedt in geval hij/zij zich incorrect bejegend voelt door een medewerker van APFA c.q. bezwaar wenst te maken tegen een fondsbesluit. Deze procedure is vastgelegd in de Klachten- en Geschillenregeling die is gepubliceerd op de website van APFA en die omschrijft bij wie en in welke vorm een dergelijke klacht of bezwaar ingediend dient te worden.

3.6 Rapportages

De Raad van Toezicht vergadert ten minste vier keer per jaar. De directeuren wonen de vergaderingen bij, voor zover de Raad van Toezicht niet anders bepaalt.

Jaarlijks legt de directie van het pensioenfonds verantwoording af aan de Raad van Toezicht over het gevoerde en gerealiseerde beleid. Gedurende het jaar ontvangt de Raad van Toezicht voortgangsrapportages per kwartaal. Voor de uitoefening van haar taak beschikt de Raad van Toezicht tevens ten minste over de volgende (management)informatie:

- Een rapportage inzake de ontwikkelingen van het pensioenfonds in het algemeen, op pensioengebied en de ontwikkelingen met betrekking tot de beleggingen en de

verplichtingen alsmede de daarbij behorende (geprognosticeerde) ontwikkeling van de dekkingsgraad.

- Een risicorapportage.
- Een compliance rapport.
- Een rapport van bevindingen van de Internal Auditor.
- Het door de directie voorbereide jaarverslag van het fonds.
- Een ‘managementletter’ van de accountant.
- Een jaarrapportage van de adviserende en van de certificerende actuaaris.

3.7 Informatieverstrekking en communicatie

APFA heeft een communicatiebeleid vastgesteld waarin de communicatiestrategie is uitgewerkt. Het doel van de communicatiestrategie van APFA is op transparante en proactieve wijze de belanghebbenden te informeren over hun pensioen en de ontwikkelingen van het fonds. Bovendien geeft APFA hiermee uitvoering aan haar informatieverplichting uit hoofde van Pension Fund Governance.

APFA beoogt dit doel te bereiken door te communiceren vanuit een realistische, heldere en “menselijke” boodschap, waarbij zij de klant centraal stelt in de informatievoorziening. Zij stimuleert hierbij de dialoog met de diverse belanghebbenden en communiceert zoveel mogelijk over de concrete resultaten (transparantie).

Jaarlijks wordt het communicatieplan van APFA vastgelegd, dat onder meer de volgende communicatiemomenten omvat:

- Per kwartaal informatiesessies met vakbonden en werkgevers;
- Jaarlijkse Algemene Ledenvergadering;
- Drie keer per jaar persberichten waarbij belanghebbenden worden geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen van het fonds.

APFA dient te voldoen aan de bepalingen voor informatieverstrekking zoals vastgelegd in artikel 37 van het NPR 2014, waar onder:

- Jaarlijkse opgave aan de deelnemers in de maand juli van de opgebouwde pensioenaanspraken;
- Informeren van betrokken deelnemers van betalingsachterstand (indien meer dan drie maanden) van de werkgever.

4. Pensioenreglement

4.1 Aangesloten werkgevers en deelnemerschap

De bij het NPR 2014 aangesloten werkgevers betreffen het Land Aruba en de overige werkgevers waarmee APFA een financieringsovereenkomst heeft gesloten.

Op grond van de “Landsverordening houdende bijzondere voorzieningen ten aanzien van de pensioenregelingen voor ambtenaren, gewezen ambtenaren en daarmee gelijkgestelden, alsmede houdende afwikkeling van een aantal sociale verzekeringsschulden” de dato 27 november 2014, is de pensioenregeling van toepassing op ambtenaren, gewezen ambtenaren en daarmee gelijkgestelden. In artikel 2 lid 2 van deze landsverordening is bepaald dat de overeenkomst tussen APFA en het Land ook de werkgevers van de gelijkgestelden, alsmede de gelijkgestelden zelf verbindt om deel te nemen aan het NPR 2014. Alle overige werkgevers van wie de werknemers aangesloten waren bij het NPR 2011 hebben in verband met de invoering van het NPR 2014 tevens een nieuwe financieringsovereenkomst met APFA gesloten.

In de financieringsovereenkomsten met aangesloten overheidsinstellingen zijn de wederzijdse verantwoordelijkheden, bevoegdheden, rechten en (financiële) plichten vastgelegd.

APFA voert de pensioenregeling uit voor de volgende personen:

- Deelnemer: degene die per 1 januari 2014 in de hoedanigheid als werknemer door de werkgever is aangemeld bij het pensioenfonds. Hieronder vallen zowel de huidige als toekomstige werknemers van het Land Aruba, indien zij aan de reglementaire definitie van werknemer voldoen (artikel 3 van het NPR 2014). Voor enkele aangesloten werkgevers is bepaald dat uitsluitend een gesloten groep van werknemers deelneemt aan het NPR 2014; in deze gevallen is het NPR 2014 niet van toepassing op toekomstige werknemers.
- Gepensioneerde deelnemer: degene die krachtens de bepalingen van het pensioenreglement NPR 2014 een ouderdomspensioen of een invaliditeitspensioen ontvangt.
- Gewezen deelnemer: degene van wie deelname aan het pensioenreglement NPR 2014 is geëindigd en die een premievrije aanspraak op pensioen heeft gekregen en/of behouden.

4.2 De inhoud van het pensioenreglement NPR 2014

4.2.1 Het pensioenreglement in hoofdlijnen

Het Nieuw Pensioenreglement 2014 van de Stichting Algemeen Pensioenfonds Aruba is per 1 januari 2014 van toepassing.

De belangrijkste kenmerken van het pensioenreglement zijn:

- Het betreft een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een maximale pensioengevende diensttijd van 40 jaren. Na het bereiken van 40 deelnemersjaren is deelname aan het NPR 2014 vrijwillig: de deelnemer kan dan kiezen door te gaan met het verwerven van pensioenaanspraken indien het fiscale maximum nog niet is bereikt.

De pensioenleeftijd is gelijk aan de AOV-gerechtigde leeftijd. Voor deelnemers geboren vóór 1 juli 1959 geldt conform onderstaande tabel een lagere pensioenleeftijd dan 65 jaar:

Deelnemers geboren:	AOV-leeftijd
vóór 1 januari 1955:	60 jaar
van 1 januari 1955 tot en met 30 juni 1955:	60,5 jaar
van 1 juli 1955 tot en met 31 december 1955:	61 jaar
van 1 januari 1956 tot en met 30 juni 1956:	61,5 jaar
van 1 juli 1956 tot en met 31 december 1956:	62 jaar
van 1 januari 1957 tot en met 30 juni 1957:	62,5 jaar
van 1 juli 1957 tot en met 31 december 1957:	63 jaar
van 1 januari 1958 tot en met 30 juni 1958:	63,5 jaar
van 1 juli 1958 tot en met 31 december 1958:	64 jaar
van 1 januari 1959 tot en met 30 juni 1959:	64,5 jaar
op of na 1 juli 1959	65 jaar

- De deelnemer en de gewezen deelnemer hebben recht op een ouderdomspensioen met ingang van de pensioendatum, doch niet eerder dan vanaf het tijdstip van de ingang van het ontslag uit dienstbetrekking. Per deelnemersjaar is/wordt 1,75% van de voor dat deelnemersjaar geldende pensioengrondslag aan ouderdomspensioen opgebouwd. Het totale ouderdomspensioen is gelijk aan de som van alle opgebouwde ouderdomspensioenen over alle deelnemersjaren inclusief eventueel aan deelnemers verleende indexaties. De pensioengrondslag is gelijk aan het pensioengevend salaris verminderd met een franchise (in 2020 bedraagt de franchise Afl. 17.616).

- Daarnaast heeft de deelnemer na zijn ontslag recht op een invaliditeitspensioen indien de deelnemer op het tijdstip van de ingang van het ontslag uit hoofde van ziekten en/of gebreken blijvend ongeschikt is om zijn dienstbetrekking als werknemer te vervullen. Het invaliditeitspensioen wordt berekend naar het aantal deelnemersjaren dat de deelnemer tot het bereiken van de pensioenleeftijd zou hebben kunnen doorbrengen indien de deelnemer niet wegens arbeidsongeschiktheid zou zijn ontslagen. Het invaliditeitspensioen is derhalve gelijk aan het bereikbaar ouderdompensioen en wordt uitgekeerd vanaf de eerste dag van de maand volgend op de datum van ingang van het ontslag wegens arbeidsongeschiktheid.
- De deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde deelnemer heeft ten behoeve van diens nabestaanden recht op nabestaandenpensioen en wezenpensioen. Het nabestaandenpensioen is gelijk aan 5/7e van het te bereiken ouderdompensioen. Het wezenpensioen is per wees gelijk aan 1/7e van te bereiken ouderdompensioen. Dit betekent dat het nabestaandenpensioen voor nabestaanden van actieve deelnemers wordt gebaseerd op het aantal deelnemersjaren dat de deelnemer tot het bereiken van de pensioenleeftijd zou hebben kunnen doorbrengen indien de deelnemer niet zou zijn overleden. Voor nabestaanden van gewezen respectievelijk gepensioneerde deelnemers wordt het nabestaandenpensioen gebaseerd op het opgebouwde respectievelijk toegekende ouderdompensioen.
- Indexatie

Indexatie is in het NPR 2014 voorwaardelijk. Dit betekent dat het streven is om de opgebouwde pensioenaanspraken en ingegane pensioenen van actieven en inactieven jaarlijks te indexeren, maar dat de feitelijke toekenning van indexaties alleen mogelijk is indien en voor zover de middelen het toelaten. APFA bepaalt of en in hoeverre er indexatie wordt toegekend.

  - De door de deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken kunnen jaarlijks worden verhoogd met maximaal de stijging van het voortschrijdend vijfjarig gemiddelde van de door het CBS gepubliceerde prijsindex en dienen met minimaal hetzelfde percentage te worden verhoogd als de premievrije en ingegane pensioenen van gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.
  - De premievrije aanspraken en ingegane pensioenen van gewezen deelnemers en pensioengerechtigden kunnen jaarlijks worden verhoogd met maximaal de helft van de stijging van het voortschrijdend vijfjarig gemiddelde van de door het CBS gepubliceerde prijsindex.
- De deelnemers zijn per jaar een eigen bijdrage in de kosten van de pensioenregeling verschuldigd. De hoogte van de eigen bijdrage wordt per aangesloten werkgever door de betreffende werkgever en (vertegenwoordigers van) de werknemers vastgesteld. APFA

bepaalt op basis van het premiebeleid dat is beschreven in hoofdstuk 8 van deze abtn jaarlijks de in totaal door werkgevers en werknemers gezamenlijk verschuldigde premie.

- Bij het overlijden van een gepensioneerde deelnemer wordt aan diens nabestaanden, onder voorwaarden, een uitkering ineens toegekend ter grootte van drie maanden ouderdomspensioen dan wel invaliditeitspensioen eventueel samen met de overbruggingsuitkering algemeen ouderdomspensioen dat de gepensioneerde deelnemer genoot op het moment van overlijden.

4.2.2 Flexibiliseringsmogelijkheden

Het pensioenreglement kent de volgende flexibiliseringsmogelijkheden:

- Bij pensionering kan de (gewezen) deelnemer onder bepaalde voorwaarden kiezen om een deel van het opgebouwde ouderdomspensioen in te ruilen voor een verhoging van het partnerpensioen. Andersom kan hij, met instemming van de partner, ook het opgebouwde partnerpensioen (gedeeltelijk) omruilen voor een hoger ouderdomspensioen.
- De ingangsdatum van (een deel van) het ouderdomspensioen kan worden vervroegd, mits de dienstbetrekking met de werkgever (gedeeltelijk naar evenredigheid) is beëindigd. Bij eerdere ingang wordt het pensioen actuarieel verlaagd. Het ouderdomspensioen kan niet eerder dan op de 60-jarige leeftijd ingaan.
- De ingangsdatum van het volledige ouderdomspensioen kan worden uitgesteld. Bij latere ingang wordt het pensioen actuarieel verhoogd. De ingang van het pensioen wordt telkens voor de periode van 1 jaar uitgesteld maximaal tot de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de leeftijd van 70 jaar wordt bereikt. Voor het uitstellen van het ouderdomspensioen is het niet nodig dat de deelnemer door blijft werken.
- Op de (vervroegde of uitgestelde) pensioeningangsdatum kan (gewezen) deelnemer ook er voor kiezen om het ouderdomspensioen éénmalig in hoogte te laten variëren. Hij kan kiezen voor een hoog ouderdomspensioen gedurende een periode van vijf (5) of tien (10) jaar gevolgd door een laag ouderdomspensioen, of omgekeerd. Het lage pensioen bedraagt 75% van het hoge pensioen.

4.2.3 Scheiding

Bij scheiding worden de opgebouwde pensioenaanspraken, zowel ouderdoms- als nabestaandenpensioen, na het beëindigen van het huwelijk of de samenleving van de (gewezen) deelnemer, verdeeld tussen de (gewezen) deelnemer en zijn of haar ex-partner. De wijze waarop de verdeling plaatsvindt, is afhankelijk van de partnerrelatieperiode, de

scheidingsdatum en eventuele (financiële) afspraken die zijn vastgelegd in een scheidingsconvenant.

4.2.4 Overgangsbepalingen

In het NPR 2014 gelden de volgende overgangsbepalingen:

- De per 31 december 2013 onder het NPR 2011 toegekende pensioenaanspraken worden ongewijzigd ingebracht in het NPR 2014, waarbij het pensioen zal ingaan vanaf de verhoogde pensioenleeftijd zoals deze geldt in het NPR 2014. Er vindt geen actuariële ophoging plaats van het pensioen in verband met de latere pensioeningangsdatum. Voor reeds ingegane pensioenen vindt geen wijziging plaats ten opzichte van het NPR 2011.
- Ouderdomspensioenen die zijn ingaan in het jaar 2014 zijn niet lager vastgesteld dan de pensioenuitkering waarop de gepensioneerde recht had onder het NPR 2011. Bij overlijden of invalidering in 2014 zijn de pensioenen vastgesteld op basis van de regels van het NPR 2011.
- De per 31 december 2010 onder de Pensioenverordening Landsdienaren (PVL) toegekende pensioenaanspraken van inactieven (gewezen deelnemers en degenen met ingegane pensioenen) zijn ingebracht in het NPR 2011 waarbij op deze pensioenen geen mogelijkheid van indexatie van toepassing is. Bij het inbrengen van deze pensioenen in NPR 2014 blijft gelden dat deze pensioenen niet geïndexeerd kunnen worden.
- Voor degenen die bij ingang van het NPR 2011 reeds een uitkering uit hoofde van de duurtetoeslagregeling ontvingen, geldt dat de duurtetoeslag niet is ingebracht in het NPR 2011 en ook niet is ingebracht in het NPR 2014. De duurtetoeslaguitkering vindt voor hen op ongewijzigde wijze via de duurtetoeslagregeling plaats. Voor degenen die bij de ingang van NPR 2011 actief deelnemer waren aan de PVL-regeling, is de duurtetoeslag destijds reeds ingebracht in NPR 2011.
- Op grond van het NPR 2011 bestond voor deelnemers aan de voormalige PVL die per 1 januari 2011 minimaal tien dienstjaren hadden opgebouwd een recht, om afhankelijk van het aantal opgebouwde dienstjaren, een aantal maanden eerder met pensioen te gaan zonder dat de reguliere actuariële korting werd toegepast. In het NPR 2014 is deze overgangsregeling vervallen.

In het pensioenreglement is bepaald dat APFA meewerkt aan de regeling voor vervroegde pensionering die door partijen is afgesproken in het Bilateraal Akkoord van mei 2015. Het betreft een regeling voor vervroegd pensioneren naar analogie van de vervallen regeling die bestond onder het NPR 2011, maar dan ten opzichte van de in het NPR 2014 verhoogde pensioenleeftijd. Op grond van deze regeling kunnen een

werkgever en een werknemer bij APFA een tijdelijk pensioen inkopen dat uitkeert vanaf een bepaalde vervroegde pensioendatum tot aan de reguliere pensioendatum. Voor dit (individueel) pensioen zal aan APFA een kostendekkende koopsom worden voldaan. De betreffende pensioenaanspraken ten opzichte van APFA ontstaan daarom pas op het moment dat deze aanspraken bij elk individueel verzoek bij APFA worden ingekocht. In december 2015 is een akkoord bereikt met de overheid met betrekking tot de uitvoeringsregeling die geldt voor de ambtenaren en de werknemers van door de overheid gesubsidieerde instellingen. De overgangsregeling NPR 2014 is opgenomen in Bijlage 5 van het Nieuw Pensioenreglement 2014. Met de overige werkgevers zijn (nog) geen afspraken gemaakt met betrekking tot de uitvoering van een overgangsregeling.

- Alle deelnemers aan de tot 1 januari 2015 geldende pensioenregeling zoals deze was vastgelegd in het NPR 2005, worden met ingang van 1 januari 2015 deelnemer aan het Nieuw Pensioenreglement 2014 (NPR 2014). De opgebouwde aanspraken op ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen van de (gewezen) deelnemers die tot (uiterlijk) 1 januari 2015 zijn verworven (opgebouwd, ingebracht of anderszins) in het NPR 2005 worden op actuariële neutrale basis herrekend naar de op basis van het NPR 2014 geldende nieuwe pensioendatum en tevens zijn daarna correctiefactoren toegepast een en ander zoals beschreven in Bijlage 2A van het Nieuw Pensioenreglement 2014.

5. Herverzekering

Voor het pensioenfonds zijn de risico's van overlijden en arbeidsongeschiktheid gezien de omvang van het fonds niet herverzekerd.

6. Voorzieningen, reserves, weerstandsvermogen en dekkingsgraad

6.1 Voorziening pensioenverplichtingen (VPV)

De financiële opzet van het NPR 2014 is gebaseerd op het kapitaaldekkingssysteem. De VPV wordt bepaald als de contante waarde van de opgebouwde rechten (opgebouwde rechten methode). De VPV-berekening wordt op individueel niveau verricht. Voor actieven, premievrije deelnemers en gepensioneerden wordt uitgegaan van de per de balansdatum opgebouwde c.q. toegekende pensioenrechten.

6.1.1 Grondslagen en veronderstellingen

De VPV wordt vastgesteld met inachtneming van de actuariële grondslagen en veronderstellingen zoals hierna omschreven. Deze grondslagen kunnen op ieder moment door de directie na goedkeuring door de Raad van Toezicht gewijzigd worden om haar moverende reden(en), na raadpleging van de actuaris.

Jaarlijks wordt de rekenrente getoetst door de interne curve van de totale beleggingsportefeuille te bepalen aan de hand van de vastgestelde methodiek². Jaarlijks wordt de toereikendheid van de opslag voor excassokosten (zie Kosten in navolgende tabel) gemonitord. De uitkomsten daarvan worden in beslisdocumenten vastgelegd.

Eens per 5 jaar wordt een uitgebreid sterfteonderzoek gedaan. Jaarlijks wordt het sterfteresultaat (kort- en langlevens) geanalyseerd.

Overlevingstafels	Aruba-tafels 2005-2014, gebaseerd op sterftewaarnemingen door het Centraal Bureau Statistiek Aruba. De tafel wordt toegepast in combinatie met fonds specifieke ervaringssterfte en sterftetrend. Ervaringssterfte: vormgegeven door middel van leeftijdsafhankelijke correctiefactor. Voor mannen een procentuele correctie tot de leeftijd van 60 jaar van 92% en daarna lineair oplopend tot 100% bij leeftijd 100 en voor vrouwen een procentuele correctie tot de leeftijd van 60 jaar van 79% en daarna lineair oplopend tot 100% bij leeftijd 100. Sterftetrend: vormgegeven door middel van generatietafels. Voor het eerste jaar voor leeftijden 0 – 80 een sterftetrend gelijk aan 2% en voor leeftijden 80 – 100 neemt de sterftetrend lineair af naar 0%. Vervolgens neemt de sterftetrend voor de toekomst binnen 15 jaar lineair af naar 1%. En tot slot neemt de sterftetrend in de volgende 35 jaar lineair af naar 0%.
-------------------	---

---

² Zie rekenrentebeleid.

Rekenrente	4% voor voorwaardelijk geïndexeerde pensioenaanspraken en 4,5% voor niet-geïndexeerde aanspraken. De gehanteerde methodiek is conform de actuariële richtlijnen van de CBA.
Gehuwdheid	Actieven en premievrijen (uitruikbaar en niet-uitruikbaar): onbepaalde partnersysteem gebaseerd op de Nederlandse CBS partnergegevens van 2016. Gepensioneerde deelnemers: bepaalde partnersysteem.
Latent	3% opslag op de VPV voor actieven en premievrijen.
Leeftijdsvaststelling	1 ^e dag van de geboortemaand (voor iedere deelnemer).
Leeftijdsverschil	3-jaar leeftijdsverschil tussen man en vrouw (man ouder dan vrouw).
Kosten	2% opslag voor toekomstige uitvoeringskosten.

6.2 Overige voorzieningen

Het pensioenfonds heeft naast voor de voorziening voor pensioenverplichtingen ook beleid geformuleerd voor de bepaling van voorzieningen voor financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs, vorderingen uit pensioenactiviteiten en voor vorderingen uit beleggingsactiviteiten.

Bij de voorzieningen op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs worden de volgende subcategorieën onderscheiden: Arubaanse staatsobligaties, Onderhandse leningen, Hypothecaire leningen en Termijndeposito's.

Bij de voorzieningen op vorderingen uit pensioenactiviteiten worden de volgende subcategorieën onderscheiden: Vorderingen op werkgevers, Vorderingen op (gewezen) deelnemers en Overige debiteuren.

Bij de voorzieningen op vorderingen uit beleggingsactiviteiten worden de volgende subcategorieën onderscheiden: Te vorderen i.v.m. beleggingen en Overige vorderingen.

Per subcategorie is de methodiek die wordt gehanteerd voor de vaststelling van de omvang van een eventuele voorziening voor oninbaarheid vastgesteld.

6.3 Weerstandsvermogen

Een belangrijk risico is dat de financiële positie als gevolg van een waardedaling van de beleggingen op enig moment verslechtert tot een onaanvaardbaar laag niveau. Het risico van een dergelijk scenario wordt groter naarmate pensioenfondsen risicovollere beleggingen in hun portefeuille hebben. Om bovenvermelde ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten op te vangen, dient het pensioenfonds een weerstandsvermogen aan te houden.

6.3.1 Bepaling van het weerstandsvermogen

Op basis van de methodiek die de CBA voorschrijft, is het weerstandsvermogen een functie van de risicograad van beleggingen. Ter bepaling van de risicograad wordt de zogenoemde “asset-risk” methode gehanteerd. De hiernavolgende tabel toont de risicofactor die aan elke beleggingscategorie wordt toegewezen.

Risicofactoren per beleggingscategorie			
Beleggingscategorie ³			Risicofact
Overheidsobligaties			0,0
Bedrijfsobligaties ⁴	S&P	Mood	
“Highestquality”	AAA	Aaa	1,0
“ High strong credit quality”	AA+	Aa1	5,0
	AA	Aa2	5,0
	AA-	Aa3	5,0
“Upper medium grade quality”	A+	A1	10,0
	A	A2	10,0
	A-	A3	10,0
“Medium & low grade quality”	BBB+	Baa1	20,0
	BBB	Baa2	20,0
	BBB -	Baa3	20,0
“Lower quality”			100,0
Termindeposito's			0,0
Hypothecaire leningen			2,0
Leningen op schuldbetekenis			5,0
Overige vastrentende waarden			0,0
Aandelen (gewone/preferente)			20,0
Onroerend goed eigendom			10,0
Onroerend goed participaties			10,0
Overige zakelijke waarden			10,0
Vordering op (her)zekeringsmaatschappijen			0,0
Te vorderen pensioenpremies (≤ 90 dagen)			0,0
Te vorderen van werkgever(s) uit andere hoofde dan pensioenpremies (≤ 90 dagen)			0,0
Te vorderen beleggingsopbrengsten (≤ 90 dagen)			0,0
Overige vorderingen en overlopende activa			0,0

³ Voor beleggingen waarvoor door de CBA geen risicofactor is bepaald, dient het fonds zelf een inschatting te maken van de te hanteren risicofactor. Desgewenst kan hieromtrent overleg plaatsvinden met de CBA.

⁴ Voor “corporate bonds” waarvoor geen “rating” beschikbaar is, dient het fonds zelf een inschatting te maken van de te hanteren risicofactor. Echter, de gekozen risicofactor dient afdoende te zijn onderbouwd en gedocumenteerd (mede aan de hand van financiële gegevens).

Gebouwen en terreinen	10,0
Andere vaste bedrijfsmiddelen	35,0
Liquide middelen	0,0

6.4 Reserves

Het eigen vermogen van het NPR 2014 is gelijk aan het pensioenvermogen verminderd met de VPV. Het pensioenvermogen is gelijk aan de bezittingen (exclusief openstaande vorderingen ouder dan 90 dagen na vervaldatum bij Te vorderen pensioenpremies, Te vorderen van werkgever(s) uit andere hoofde dan pensioenpremies en Te vorderen beleggingsopbrengsten) minus de kortlopende schulden.

De CBA heeft vereisten ten aanzien van reserves nader uitgewerkt in de Richtlijnen Bedrijfseconomisch Toezicht van de CBA. In het bijzonder zijn hierbij de actuariële richtlijnen en de solvabiliteitsrichtlijnen⁵ van de CBA van belang.

Op basis van het solvabiliteitstoezicht zijn twee grenzen van belang:

- Indien het eigen vermogen negatief is, is er sprake van een dekkingstekort.
- Indien het eigen vermogen positief is maar kleiner dan het weerstandsvermogen, is er sprake van een reservetekort.

In de volgende paragraaf wordt ingegaan op de gevolgen van een dekkingstekort en reservetekort.

6.5 Dekkingsgraad

In de solvabiliteitsrichtlijnen van de CBA wordt een definitie gegeven van de dekkingsgraad:

Bruto-dekkingsgraad = Pensioenvermogen gedeeld door voorziening pensioenverplichtingen

Netto-dekkingsgraad = Pensioenvermogen minus weerstandsvermogen, gedeeld door voorziening pensioenverplichtingen

De netto-dekkingsgraad ligt per definitie lager dan de bruto-dekkingsgraad en wordt via het weerstandsvermogen direct beïnvloed door de beleggingsmix van het pensioenfonds: Het verschil tussen netto- en bruto-dekkingsgraad neemt toe naarmate de beleggingsmix een groter aandeel beleggingen bevat met een hogere risicofactor (bijvoorbeeld aandelen).

---

⁵ De actuariële richtlijnen en solvabiliteitsrichtlijnen d.d. 27 juni 2017 met inwerkingtredingdatum 1 januari 2018.

Indien er sprake is van een dekkingstekort (de bruto-dekkingsgraad bedraagt minder dan 100%) dient APFA binnen 3 maanden een herstelplan bij de CBA in te dienen. Het herstelplan dient te beschrijven op welke wijze het NPR 2014 in maximaal 5 jaar een bruto-dekkingsgraad van 100% zal bereiken.

Indien er sprake is van een reservetekort (de bruto-dekkingsgraad ligt boven 100%, maar de netto-dekkingsgraad bedraagt minder dan 100%) dient APFA binnen 6 maanden een herstelplan bij de CBA in te dienen. Het herstelplan dient te beschrijven op welke wijze het NPR 2014 in maximaal 15 jaar een netto-dekkingsgraad van 100% zal bereiken.

7. Beleggingsbeleid

7.1 Beleggingsdoelstelling en risicohouding

De hoofddoelstelling van het pensioenfonds is het op lange termijn veiligstellen van de pensioenaanspraken en pensioenrechten van haar (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Dit betekent dat APFA ervoor wil zorgen dat zij de pensioenbetalingen nu en in de toekomst kan blijven verrichten. Bovendien streeft APFA ernaar de koopkracht van de pensioenen zoveel mogelijk te behouden door indexatie. Deze indexatie is voorwaardelijk en afhankelijk van de financiële positie van het fonds. Om dit doel te bereiken, is het van belang dat APFA de door de werkgevers en deelnemers betaalde premies op een verantwoorde en solide wijze belegt. Ook is het belangrijk dat de beleggingsresultaten op lange termijn, binnen aanvaarde risico's zo hoog mogelijk zijn.

APFA streeft naar een zorgvuldig beheer van het pensioenvermogen en voert haar beleggingsbeleid uit conform de eisen van het 'Prudent Person Principle'. Dit houdt onder meer in dat APFA de nodige zorgvuldigheid betracht met betrekking tot de invulling van het beleggingsbeleid door een gestructureerd proces te doorlopen voor het bepalen van de risicohouding van het fonds, het formuleren/bijstellen van investment beliefs, de nadere uitwerking hiervan in het beleid, de invulling van de beleggingsportefeuille en de monitoring daarvan.

Uitgangspunt bij het vaststellen van het beleggingsbeleid is het selecteren van een strategisch risicoprofiel. In het licht van bovenstaande doelstelling van het pensioenfonds dient daarbij met name de volgende afweging te worden gemaakt:

- Zeker stellen dat de financiële positie van het NPR 2014 niet daalt beneden de kritieke - grens. APFA hanteert hierbij als kritieke grens de dekkingsgraad van waaruit het NPR 2014 naar verwachting niet op eigen kracht binnen de door de CBA gestelde hersteltermijnen kan herstellen tot hetzij een bruto-dekkingsgraad van 100% (dekkingstekort, hersteltermijn van 5 jaar), hetzij een netto-dekkingsgraad van 100% (reservetekort, hersteltermijn van 15 jaar).
- Het nastreven van voldoende opwaarts potentieel zodat
  - er voldaan wordt aan de herstellereisten van de CBA om bij een reservetekort in maximaal 15 jaar een netto-dekkingsgraad van 100% te bereiken, zodat de vereiste buffer wordt opgebouwd om fluctuaties in de beleggingen op te vangen;
  - er mogelijkheden ontstaan om indexaties toe te kennen.

7.2 Samenstelling beleggingsportefeuille

APFA stelt een strategische beleggingsbeleid vast voor een periode van drie jaar. Door middel van een ALM-studie maakt APFA een keuze welk strategisch risicoprofiel het meest optimaal is gegeven de geldende financieringsafspraken met de werkgevers. Een centrale rol hierbij speelt de afweging tussen (a) enerzijds het zekerstellen van de financiële positie van het NPR 2014 boven de kritieke grens en (b) anderzijds het nastreven van beleggingen met voldoende opwaarts potentieel.

Bij het geselecteerde strategisch risicoprofiel bekijkt APFA periodiek of het (gedeeltelijk) afdekken van specifieke risico's, denk met name aan renterisico, in de buitenlandse beleggingsportefeuille de financiële positie van het NPR 2014 verder veilig kan stellen.

7.2.1 Strategische beleggingsportefeuille

APFA heeft voor de periode 2019-2021 het strategische beleggingsbeleid vastgelegd in het beleidsdocument Strategisch Beleggingsbeleid 2019-2021. In onderstaande tabellen wordt dit strategisch beleid weergegeven, inclusief minimum en maximum allocaties.

TABEL I: STRATEGISCHE BELEGGINGSPORTEFEUILLE (in percentages van de totale beleggingsportefeuille)			
Beleggingscategorie	Normportefeuille	Minimum	Maximum
Vastrentende waarden	79,9%	75%	85%
Binnenland	56,5%	50%	65%
Regionaal	3,0%	0%	5%
Buitenland	20,4%	15%	25%
Zakelijke waarden	20,1%	15%	25%
Binnenland	3,5%	2%	6%
Buitenland	16,6%	11%	22%
TOTAAL	100%		

Door het optimaal gebruik van de 40-60% beleggingsregel van de CBA, welke hierna in paragraaf 7.2.3 wordt beschreven en nader toegelicht, komt het risicoprofiel van de totale beleggingsportefeuille uit op 20,1% zakelijke waarden en 79,9% vastrentende waarden.

De binnenlandse portefeuille is grotendeels illiquide zodat het rebalancing-beleid alleen van toepassing is op de buitenlandse beleggingen, waarbij de fiduciair manager de buitenlandse beleggingen actief verkoopt of aankoopt om binnen de bovenvermelde bandbreedtes te blijven. De bovenstaande gewichten fluctueren daarom als gevolg van ontwikkelingen op de

buitenlandse financiële markten. APFA monitort om deze reden de binnenlandse en buitenlandse portefeuille los van elkaar.

Onderstaande tabel toont de strategische compositie voor de binnenlandse beleggingen:

TABEL II: COMPOSITIE BINNENLANDSE PORTEFEUILLE (in % van de totale waarde van de binnenlandse beleggingsportefeuille)	TARGET PORTEFEUILLE	MIN	MAX
Arubaanse Staatsobligaties	24,5%	20%	30%
Onderhandse Leningen Land Aruba	13,0%	10%	20%
Onderhandse leningen SOGA	10,0%	5%	13%
Onderhandse Leningen Overheid NV's en Stichtingen	12,5%	3%	15%
Onderhandse Leningen Bedrijven	18,0%	9%	22%
Woninghypotheken	15,0%	10%	20%
Onroerend Goed	2,5%	0%	5%
Aandelen	0,5%	0%	2%
Private Equity	3,0%	0%	5%
Termijn Deposito's	1%	0%	13%
Kas	0,0%	0%	3%
Totaal Binnenlandse Beleggingsportefeuille	100%		
Relatieve Aandeel Totale Beleggingsportefeuille	60%		

Onderstaande tabel toont de strategische compositie voor de regionale beleggingen:

TABEL III: COMPOSITIE REGIONALE PORTEFEUILLE (in % van de totale beleggingsportefeuille)	TARGET PORTEFEUILLE	MIN	MAX
Regionale Staatsobligaties	20%	0%	30%
Onderhandse Leningen Regionaal	80%	0%	100%
Totaal Regionale Beleggingsportefeuille	100%		
Relatieve Aandeel Totale Beleggingsportefeuille	3,0%	0%	5%

Onderstaande tabel toont de strategische compositie voor de buitenlandse beleggingen:

TABEL IV: COMPOSITIE BUITENLANDSE BELEGGINGSPORTEFEUILLE	TARGET PORTEFEUILLE	MIN	MAX
<i>Vastrentende waarden</i>	55%	50%	60%
<i>Zakelijke waarden</i>	45%	40%	50%
Totaal Buitenlandse Beleggingsportefeuille	100%		
Relatieve Aandeel Totale Beleggingsportefeuille	37%		

De regionale beleggingsportefeuille wordt niet beheerd door de fiduciair manager; deze portefeuille wordt wel gecategoriseerd in de buitenlandse portefeuille in de bovenstaande tabel en voor de bepaling van de 40/60-regel van de Centrale Bank van Aruba.

De toelaatbare risico's voor de financiële risico's (beleggingsrisico's en verzekeringstechnische risico's) worden uitgedrukt in de waardedaling van de beleggingsportefeuille. Jaarlijks wordt het risicobudget vastgesteld voor de buitenlandse portefeuille. De hoogte van het daadwerkelijke risico van de buitenlandse portefeuille wordt actief gemonitord en indien nodig aangegrepen als toetsingsmoment voor een herijking van de risicohouding.

7.2.2 Tactische asset allocatie

Binnen de hierboven vastgestelde kaders wordt in een jaarlijks op te stellen beleggingsplan, de 'optimale' beleggingsportefeuille samengesteld. Deze beleggingsportefeuille wordt gebaseerd op de strategische asset allocatie en de actuele ontwikkelingen op de binnenlandse en de internationale markt.

Voor de buitenlandse beleggingsportefeuille zijn meer mogelijkheden aanwezig om op jaarbasis tactische posities in te nemen. Tactische posities kunnen door de fiduciair manager alleen worden ingenomen binnen de vastgelegde bandbreedtes. Voor eventuele uitzonderingen dient er goedkeuring van de Raad van Toezicht te worden verkregen op basis van een onderbouwde nota van de directie.

7.2.3 Vereisten Centrale Bank van Aruba binnenlandse/buitenlandse beleggingen

Een van de meest bepalende restricties die de Centrale Bank van Aruba oplegt aangaande het beleggingsbeleid van APFA betreft de 40/60-regel ten aanzien van binnenlandse/buitenlandse beleggingen:

TABEL V: GEOGRAFISCHE ALLOCATIE BELEGGINGSPORTEFEUILLE	
Geografie	Normverdeling t.o.v de totale verplichtingen en schulden
Binnenland	Minimaal 60% minus Afl. 3 miljoen
Buitenland	Maximaal 40% plus Afl. 3 miljoen

De 40/60-regel brengt belangrijke beperking voor het te voeren beleggingsbeleid met zich mee, met name wat betreft mogelijkheden om de beleggingsportefeuille te diversifiëren, concentratierisico's te vermijden en oplossingen te vinden voor beperkte binnenlandse beleggingsmogelijkheden.

7.2.4 Randvoorwaarden beleggingsbeleid

APFA heeft binnen het beleggingsbeleid onder andere de volgende restricties vastgesteld:

Niet-toelaatbare beleggingen

In de buitenlandse portefeuille wordt niet belegd in Private Placements, Private Equity, Direct Real Estate Investments, Hedge funds en Arubaanse staatsobligaties die in het buitenland zijn uitgegeven.

Derivaten

Het gebruik van derivaten zoals opties, futures of warrants is enkel toegestaan ter risicoafdekking of voor efficiënt portefeuillebeheer. De tegenpartij bij het aangaan van een derivatentransactie dient minimaal een rating van AA te hebben zoals gedefinieerd door Standard & Poors of een vergelijkbare rating van een andere erkende rating agency.

Concentratielimieten

Concentratielimieten worden ingesteld om een overmatige exposure naar type beleggingen, geografie, industriesectoren en omvang tegenpartij/kredietnemer in te perken.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

De buitenlandse beleggingen dienen te voldoen aan de United Nations-supported Principles for Responsible Investment. Wat betreft de binnenlandse beleggingen en de regionale portefeuille maakt APFA waar mogelijk gebruik van de Sustainable Development Goals (SDG) zoals gedefinieerd door de United Nations.

Securities Lending

Het is niet toegestaan voor APFA om directe transacties aan te gaan die betrekking hebben op securities lending. Indirect, dus binnen de fondsen, is het toegestaan gebruik te maken van securities lending.

Duration

De totale actieve duratie van de buitenlandse beleggingen in vastrente waarden is vastgesteld op 2 jaren. Totaal actieve duratie is gedefinieerd als het verschil tussen de gewogen duratie van de daadwerkelijke beleggingen versus de gewogen duratie van de benchmarks van de vastrentende waarden portefeuille. De maximale absolute duratie van de buitenlandse vastrentende waarden portefeuille is 7,5 jaren.

Sectorbeleid Binnenlandse Beleggingen

APFA streeft naar een gebalanceerde exposure van haar beleggingen in verschillende sectoren. Daartoe zullen sommige sectoren gezien de economie van Aruba gewichtiger zijn dan andere sectoren. Mochten de binnenlandse beleggingsmogelijkheden voorradig zijn en

de surplussen in liquide middelen beperkt, dan zal APFA de binnenlandse portefeuille zo veel mogelijk per sector herbalanceren middels verkoop van vastrentende waarden en zakelijke waarden in de binnenlandse markt.

Valutarisico

In de buitenlandse portefeuille worden beleggingen in ontwikkelde markten daar waar praktisch haalbaar zoveel mogelijk afgedekt naar USD. Beleggingen in opkomende markten worden echter niet afgedekt. Na toestemming van de directie kan Russell namens het fonds beleggingen aangaan in euro's of Britse ponden.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico wordt beheerst door de uitvoering van kasmanagement en het lange termijn liquiditeitsrisico wordt beheerst middels het stellen van restricties op illiquide beleggingen.

7.3. Organisatie van het vermogensbeheer

7.3.1 Verantwoordelijkheden

De directie stelt het strategisch beleggingsbeleid vast onder voorbehoud van goedkeuring van de Raad van Toezicht. Het strategisch beleggingsbeleid beschrijft het beleid inzake de selectie, het beheer, monitoring en rapportage van de beleggingsportefeuille van APFA. Jaarlijks werkt de directie in een beleggingsplan nader uit waarin het komende jaar belegd zal gaan worden.

De Raad van Toezicht ziet er op toe dat de directie de beleidsstukken uitvoert en adviseert daarbij waar nodig.

7.3.2 Intern en extern vermogensbeheer

Het beheer van de beleggingsportefeuilles wordt zowel intern als extern uitgevoerd. De directie is verantwoordelijk voor het vermogensbeheer van de totale beleggingsportefeuille en wordt hierin bijgestaan door de Afdeling Beleggingen, de Afdeling Hypotheken en de Afdeling Backoffice Beleggingen en Special Assets.

De binnenlandse portefeuille en de regionale portefeuille worden intern beheerd en geadministreerd. Daarbij is de Afdeling Beleggingen verantwoordelijk voor alle binnenlandse beleggingscategorieën (met uitzondering van de woninghypotheken) en regionale beleggingen.

Russell Investments is aangesteld als fiduciaire manager voor beheer van de buitenlandse portefeuille.

APFA evalueert jaarlijks de prestatie van de fiduciair manager.

7.3.3 Bewaarnemer

Het pensioenfonds heeft State Street Bank and Trust Company (“Statestreet”) aangesteld als onafhankelijke bewaarnemer. Statestreet bewaart, administreert en rapporteert namens APFA de beleggingen. Daarnaast voert zij aanvullende diensten uit, zoals performancemeting, compliance checks, couponverrichtingen, dividendontvangsten, informatieverschaffing en uitvoering van corporate actions.

APFA evalueert per drie jaar de prestatie van de Bewaarnemer.

7.4 Monitoring & Rapportage

De Afdeling Beleggingen monitort, controleert en evalueert de beleggingsresultaten van de beleggingsportefeuille en rapporteert deze aan de directie.

De binnenlandse en de regionale portefeuille worden maandelijks bijgehouden in een standenregister (SAP3), dat de basis vormt voor het Kwartaalrapport Beleggingen voor het onderdeel binnenlandse en regionale beleggingsportefeuille.

De afdeling Beleggingen ontvangt de volgende rapportages van de fiduciair manager/bewaarnemer met betrekking tot de buitenlandse beleggingsportefeuille:

Opgesteld door	Rapport	Frequentie
Fiduciair manager	APFA Summary performance maandrapport (flash report)	Per maand
	Maandrapport buitenlandse beleggingen	Per maand
	Kwartaalrapport buitenlandse beleggingen	Per kwartaal
	Position Holding maand einde	Per maand
	Sector Quality Breakdown report	Per maand
	Market Risk report	Per maand
Bewaarnemer	Performance Rapport	Per maand
	Holding Statement	
	Open Trades Statement	
	Realized gains & losses Statement	
	Account Compliance Summary	
	Account Compliance Summary Detail	

Verder ontvangt de afdeling Beleggingen regelmatig rapporten met betrekking tot market updates en diverse thema’s van de fiduciair manager.

De afdeling Beleggingen stelt op basis van de SAP3 en de (gecontroleerde) rapportages van de fiduciair manager en bewaarnemer het Kwartaalrapport Beleggingen op ten behoeve van de directie en de Raad van Toezicht. Het rapport geeft een samenvatting van de ontwikkelingen en de performance van de binnenlandse, regionale- en buitenlandse beleggingsportefeuille en de compliance toetsing van de totale portefeuille. Het rapport geeft tevens aan of er bijzonderheden te melden zijn die acties vereisen en of de rapportages van de fiduciair manager en bewaarnemer tijdig en juist ontvangen zijn door APFA.

7.5 Waarderingsgrondslag

De waardering van de buitenlandse beleggingen geschiedt op marktwaarde en volgt de waarderingsgrondslagen conform de IFRS-standaarden. De binnenlandse beleggingen worden tevens conform IFRS-standaarden geadministreerd met de volgende indeling:

- Staatsobligaties, bedrijfsobligaties, leningen, hypotheke en deposito's worden op basis van geamortiseerde kostprijs ('ultimate redemption value') geadministreerd, wanneer het fonds de uitdrukkelijke bedoeling en mogelijkheid heeft om deze beleggingen tot het einde van de looptijd aan te houden. Om rekening te houden met mogelijke verliezen kunnen tevens voorzieningen getroffen worden voor de beleggingscategorieën hypotheke en onderhandse leningen. Voor een realistische waardering van de beleggingen in hypotheke en onderhandse leningen worden opgelopen achterstanden in betalingen en mogelijke kredietkwaliteit-verslechtingen zorgvuldig in kaart gebracht en wordt daar waar nodig een voorziening getroffen op de balans⁶.
- Aandelen, private equity en vastgoed (direct en indirect) worden op basis van marktwaarde geadministreerd.

---

⁶ Zie voorzieningenbeleid

8. Premiebeleid

8.1 Premie

In de (pensioen- en) financieringsovereenkomsten van het NPR 2014 is opgenomen dat het pensioenfonds de pensioenpremie jaarlijks vaststelt op basis van deze abtn. Uitgangspunt hierbij is dat de premie gebaseerd is op de actuariële vereisten en solvabiliteitsvereisten van de CBA die benodigd is voor de pensioenopbouw, risicodekkingen en de administratiekosten (kostendekkende premie).

Kostendekkende premie

De kostendekkende premie wordt bepaald als de premie uitgedrukt in een percentage van de salarissom die nodig is voor de reglementaire pensioenopbouw en de risicodekking voor de actieve deelnemers in het betreffende jaar. Bij het bepalen van de premie worden de volgende elementen in acht genomen:

- **Kosten pensioenopbouw**
De kosten van de jaarlijkse opbouw van ouderdoms- en nabestaandenpensioen van actieve deelnemers.
- **Arbeidsongeschiktheidsrisico**
Dit betreft de kosten van het direct laten ingaan van het bereikbaar ouderdomspensioen vanaf invalidering en het uitkeren van een overbruggingspensioen tussen de datum van arbeidsongeschiktheid en de pensioenleeftijd.
- **Kosten van overlijden in actieve dienst**
Dit betreft de kosten van het direct laten ingaan van het bereikbaar nabestaandenpensioen vanaf overlijden van de deelnemer.
- **Opslag voor administratiekosten in het lopende boekjaar**
Deze kostenopslag wordt gebaseerd op de verwachte administratiekosten in het lopende boekjaar onder aftrek van de excasso-kosten die in het boekjaar vrijvallen uit de voorziening voor toekomstige administratiekosten.
- **Opslag voor toekomstige administratiekosten**
Deze kostenopslag betreft de excasso-opslag, die dient voor de opbouw van de voorziening voor toekomstige administratiekosten die in de voorziening pensioenverplichting (VPV) is opgenomen. Deze opslag wordt zoals eerder reeds opgemerkt op jaarlijkse basis gemonitord.

- Solvabiliteitsopslag

Naast de opbouw dient er een solvabiliteitsopslag op de premie te worden gelegd in verband met het door de CBA vereiste weerstandsvermogen⁷.

Aan de berekening van de actuariel benodigde premie liggen dezelfde actuariële grondslagen en veronderstellingen ten grondslag als aan de VPV. In de premie is geen element opgenomen om de jaarlijkse voorwaardelijke indexatie te financieren. Dit betekent dat indexatie bekostigd dient te worden uit overrente, oftewel rendementen die hoger zijn dan de gemiddelde rekenrente van het NPR 2014 (het met de VPV gewogen gemiddelde van 4% voor geïndexeerde aanspraken en 4,5% voor niet-geïndexeerde aanspraken).

In het reglement is vastgelegd dat de kostendeckende premie maximaal 25% van de som van de in het betreffende jaar vastgestelde en de in de pensioenberekening in aanmerking genomen pensioengevende salarissen zal bedragen. Indien de pensioenpremie met betrekking tot enig kalenderjaar hoger ligt dan dit maximum kan APFA de toekomstige pensioenopbouw verlagen.

Er is met het Land Aruba en met de overige werkgevers overeengekomen dat er geen herstellpremie wordt betaald bovenop de kostendeckende premie. In de (pensioen- en) financieringsovereenkomsten is een procedure opgenomen die wordt gevolgd indien APFA op basis van toekomstige financiële ontwikkelingen voorziet dat niet tijdig aan de solvabiliteitsvereisten van de Centrale Bank van Aruba zal worden voldaan. Vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers dienen in dat geval met elkaar te overleggen hoe het tekort wordt opgevangen. Het is mogelijk dat in een dergelijk overleg wordt afgesproken dat er voor toekomstige jaren wel een herstellpremie wordt betaald.

8.2. Deelnemersbijdrage

De deelnemers zijn per jaar een eigen bijdrage in de kosten van de pensioenregeling verschuldigd. APFA bepaalt op grond van het beleid in dit hoofdstuk jaarlijks de door werkgevers en werknemers gezamenlijk verschuldigde premie. De vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers stellen per betreffende werkgever de hoogte van de deelnemersbijdrage vast uitgedrukt in een percentage van de pensioengrondslag.

8.3 Bijdrage werkgever

De bijdrage van de werkgever is gelijk aan de totale premie onder aftrek van de deelnemersbijdrage die de betreffende werkgever is overeengekomen met de werknemers.

---

⁷ Bijvoorbeeld: Stel dat het weerstandsvermogen 10% van de waarde van de beleggingen bedraagt, dan bedraagt de solvabiliteitsopslag $10\% / (1 - 10\%) = 11,1\%$. Voor het weerstandsvermogen wordt de actuele mix gehanteerd met een minimum van de strategische mix.

9. Indexatiebeleid

Indexatie is in het NPR 2014 voorwaardelijk. Dit betekent dat het streven is om de opgebouwde pensioenaanspraken en ingegane pensioenen van actieven en inactieven jaarlijks te indexeren, maar dat de feitelijke toekenning van indexaties alleen mogelijk is indien en voor zover de middelen het toelaten. APFA bepaalt of en in hoeverre er indexatie wordt toegekend.

- De door de deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken kunnen jaarlijks worden verhoogd met maximaal de stijging van het voortschrijdend vijfjarig gemiddelde van de prijsindex, uitgaande van de stand van de index per jaareinden zoals gepubliceerd door het Centraal Bureau Statistiek Aruba (CBS). De door de deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken dienen met minimaal hetzelfde percentage te worden verhoogd als de premievrije en ingegane pensioenen van gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.
- De premievrije aanspraken en ingegane pensioenen van gewezen deelnemers en pensioengerechtigden kunnen jaarlijks worden verhoogd met maximaal de helft van de stijging van het voortschrijdend vijfjarig gemiddelde van de prijsindex, zoals gepubliceerd door het CBS Aruba.

Jaarlijks beziet APFA of de financiële positie van het NPR 2014 toereikend is om de pensioenen van actieven en inactieven te indexeren. Het bestuur heeft voor de jaarlijkse indexatiebeslissing onderstaande richtlijn opgesteld. Uitgangspunt van deze richtlijn is dat de vereisten die de CBA hanteert in het solvabiliteitstoezicht leidend zijn bij de beoordeling of de financiële positie van het NPR 2014 het toekennen van voorwaardelijke indexatie toelaat.

De richtlijn voor voorwaardelijke indexatieverlening is in onderstaande tabel opgenomen.

Indexatietabel (NPR 2014)	
Financiële positie	Indexatie actieven resp. inactieven
Bruto-dekkingsgraad < 100%	Geen indexatie
Bruto-dekkingsgraad > 100% & Netto-dekkingsgraad < 105%	Gedeeltelijke indexatie; exponentiele interpolatie op basis van de dekkingsgraad tussen geen en volledige indexatie
Netto-dekkingsgraad > 105%	Volledige indexatie (100% van voortschrijdend vijfjarig gemiddelde van de prijsindex c.q. halve prijsindex)

De per 31 december 2010 onder de PVL toegekende pensioenaanspraken van inactieven zijn ongewijzigd ingebracht in het NPR 2011 en ook ongewijzigd ingebracht in het NPR 2014. Op deze pensioenaanspraken is geen indexatiemogelijkheid van toepassing. Indien APFA eerder

op grond van artikel 41 van het pensioenreglement een verlaging van opgebouwde en ingegane pensioenen heeft doorgevoerd, zal APFA in beginsel eerst deze verlaging ongedaan maken voordat er indexatie wordt toegekend.

Voor een nadere beschrijving van de indexatiemethodiek wordt naar het Indexatiebeleid verwezen.

10. Kortingsbeleid

Op grond van artikel 41 van het pensioenreglement kan APFA overgaan tot het verlagen van opgebouwde en ingegane pensioenen en/of het verlagen van toekomstige pensioenopbouw indien de financiële positie van het NPR 2014 ontoereikend is. APFA zal hiertoe overgaan indien elk ander beschikbaar sturingsmiddel reeds is ingezet en indien is gebleken dat de dekkingsgraad desondanks naar verwachting niet tijdig zal herstellen. Specifiek geldt dat werkgevers en werknemers eerst in de gelegenheid gesteld zullen worden om afspraken te maken over een oplossing voor het tekort. Bij de beoordeling of er sprake is van tijdig herstel van de dekkingsgraad gaat APFA in beginsel uit van de door de CBA geformuleerde hersteltermijnen en dekkingsgraad-vereisten: Herstel tot een netto-dekkingsgraad van 100% binnen 15 jaar en herstel tot een bruto-dekkingsgraad van 100% binnen 5 jaar.

Indien de dekkingsgraad na het toepassen van artikel 41 (deels) is hersteld, kan APFA besluiten een eerder toegepaste korting (deels) ongedaan te maken. Verlagen die langer dan 10 jaar geleden zijn toegepast blijven hierbij buiten beschouwing. Voor de besluitvorming of en in hoeverre een eerder toegepaste korting ongedaan gemaakt wordt, hanteert APFA in beginsel dezelfde richtlijn als is opgenomen in de tabel voor voorwaardelijke indexatieverlening: Een eerder toegepaste korting wordt ongedaan gemaakt voor zo ver er financiële ruimte zou zijn geweest voor voorwaardelijke indexatieverlening indien er geen sprake was geweest van herstel van een korting.

Het onderscheid tussen het herstel van een eerder doorgevoerde korting en het verlenen van voorwaardelijke indexatie is onder andere van belang omdat op de per 31 december 2010 onder de PVL toegekende pensioenaanspraken van inactieven geen indexatiemogelijkheid van toepassing is. Een verlaging van opgebouwde en ingegane pensioenen raakt deze groep echter wel, waardoor voor deze groep ook de mogelijkheid van herstel van deze verlaging dient te bestaan.

In de (pensioen- en) financieringsovereenkomsten is bepaald dat APFA eenzijdig uitvoering kan geven aan het bepaalde in artikel 41 van het pensioenreglement inzake het verlagen van opgebouwde en ingegane pensioenen en/of het verlagen van toekomstige pensioenopbouw, indien het bovengenoemde overleg tussen werkgevers en werknemers binnen drie maanden niet tot een oplossing voor het tekort leidt. Daarbij zal APFA zich houden aan de volgende uitgangspunten:

- Evenwichtige belangenbehartiging van (actieven/gewezen) deelnemers, gepensioneerden en de werkgevers, uiteraard binnen de kaders die werkgevers en werknemers voor de inhoud en financiering van het NPR 2014 zijn overeengekomen;
- De maatregelen moeten leiden tot een gestaag herstel van de dekkingsgraad gedurende de looptijd van het herstelplan. Hiermee wordt voorkomen dat maatregelen worden

uitgesteld tot het einde van de looptijd van het herstelplan. Uitstel van maatregelen zou immers het risico met zich meebrengen dat forsere ingrepen in een later stadium benodigd zouden zijn om alsnog tijdig aan de vereisten van de CBA te voldoen.

De maatregel die APFA in een dergelijk geval in beginsel zal doorvoeren betreft het in gelijke verhouding verlagen van zowel de opgebouwde pensioenen van actieven en premievrijen als de ingegane pensioenen van gepensioneerden en nabestaanden. De verlaging die zal worden doorgevoerd is gelijk aan de procentuele verlaging die op basis van het geprojecteerde herstel gedurende de resterende periode van het betreffende herstelplan doorgevoerd moet worden om op de einddatum van het betreffende herstelplan op hetzij een netto-dekkingsgraad van 100% (bij reservetekort), hetzij een bruto-dekkingsgraad van 100% (bij dekkingstekort) uit te komen. De benodigde verlaging om op de einddatum hersteld te zijn wordt daarmee gespreid over de resterende tijd tot aan de uiterlijke einddatum van het herstelplan.

Als maatregel hanteert APFA derhalve in beginsel het verlagen van opgebouwde en ingegane pensioenen in plaats van het verlagen van toekomstige pensioenopbouw. De reden hiervoor is dat het verlagen van toekomstige pensioenopbouw uitsluitend de actieve deelnemers treft, hetgeen daarom in zijn algemeenheid niet evenwichtig zal zijn. APFA zal echter altijd de evenwichtigheid van maatregelen naar de omstandigheden van het betreffende moment beoordelen.

Bijlage 1: Fonds- en Beleidsdocumenten

Fonds- / Beleidsdocument	Versie	Datum	Gepubliceerd op website
Statuten Stichting Algemeen Pensioenfonds Aruba	n.v.t.	14 maart 2018 (vastgesteld door notaris)	✓
Nieuw Pensioenreglement 2014 (NPR 2014)	n.v.t.	20 september 2016	✓
Raadsreglement	3.0	8 november 2018	✓
Directiereglement	3.0	11 september 2018	✓
Reglement Audit- en Risk management commissie	4.0	11 september 2018	✓
Reglement Belonings- en Wervingscommissie	3.0	11 september 2018	✓
Reglement Beleggingscommissie	5.0	16 april 2020	✓
Reglement Commissie van Beroep	3.1	5 juli 2019	✓
Verkiezingsreglement Raad van Toezicht	2.0	6 mei 2020	✓
Risk Management Framework	3.0	16 november 2018	
Compliance Charter	3.0	13 juni 2017	✓
Integriteitsbeleid	4.0	29 november 2018	✓
Uitbestedingsbeleid	1.0	5 juli 2019	
Risicobeleid voor cliëntenonderzoek ingevolge de Landsverordening voorkoming en bestrijding witwassen en terrorismefinanciering (LWTF) en aanverwante regelgeving	2.0	18 juli 2019	
Geschiktheidsbeleid	2.0	24 maart 2020	
Internal Audit Charter	1.0	14 december 2016	
Klachten- en Geschillenregeling	2.0	28 juni 2017	✓
Communicatiebeleid 2015-2018	1.0	23 juni 2015	
Rekenrentebeleid	2.0	18 december 2018	
Voorzieningenbeleid	2.0	20 februari 2020	
Strategisch Beleggingsbeleid 2019-2021	1.0	29 november 2018	
Beleggingsplan 2020	1.0	18 december 2019 (verlenging)	
Indexatiebeleid	n.v.t.	20 september 2017	